

Beata Lizoń-Jura

WYMAGANIA EDUKACYJNE I PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

1) Zasady ogólne.

W klasach I-IV obowiązuje program:

„Przeszłość i dziś”. Program nauczania języka polskiego w czteroletnim liceum ogólnokształcącym i pięcioletnim technikum. Zakres podstawowy i rozszerzony dla szkoły ponadpodstawowej.

Na lekcjach j. polskiego w klasach I-IV stosuje się następujące formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:

- dłuższe wypowiedzi pisemne, w tym wypracowania maturalne, rozprawki, eseje, interpretacje utworów literackich,
- testy wiadomości z epok literackich (synteza),
- testy czytania ze zrozumieniem,
- kartkówki,
- projekty wykonywane indywidualnie lub w grupie,
- referaty,
- wypowiedzi ustne,
- zadania domowe.

Wymagania przedmiotowe

1. Uczeń ma obowiązek posiadać (przynosić na każdą lekcję) zeszyt przedmiotowy i podręcznik.
2. Uczeń ma obowiązek przynosić na lekcję wskazane przez nauczyciela lektury.
3. Prace klasowe są zapowiadane z przynajmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem.
4. Jeśli uczeń opuścił sprawdzian z przyczyn nieusprawiedliwionych, nauczyciel ma prawo sprawdzić poziom jego wiadomości i umiejętności na najbliższej lekcji w formie pisemnej lub ustnej.
5. Uczeń, przychodzący do szkoły po nieobecności trwającej co najmniej tydzień ma obowiązek zaliczyć materiał objęty sprawdzianami, na których nie był obecny, w ciągu najbliższych dwóch tygodni (termin ustala nauczyciel). W celu ustalenia przez nauczyciela terminu, uczeń jest zobowiązany stawić się u prowadzącego zajęcia na najbliższej lekcji tego przedmiotu swojej klasy.
6. Jeśli uczeń nie był obecny na sprawdzianie i nie zaliczył materiału objętego sprawdzianem w terminie wyznaczonym przez nauczyciela otrzymuje 0 punktów.
7. Oceny z kartkówek oraz kartkówek z treści lektur nie podlegają poprawie.
8. Uczeń ma prawo do dwukrotnego nieprzygotowania się do lekcji z bieżącego zakresu materiału (w ciągu semestru) z zachowaniem następujących zasad:
  - nieprzygotowanie zgłasza na początku lekcji,
  - zasada ta nie obowiązuje w przypadku zapowiedzianych wcześniej sprawdzianów wiadomości, kartkówek, powtórek, prac domowych (wypracowania maturalne, prezentacje maturalne), lektur.

2) Zasady oceniania

Oceny bieżące ustala się według następującej skali:

- 1) stopień celujący — 6;
- 2) stopień bardzo dobry — 5;
- 3) stopień dobry — 4;
- 4) stopień dostateczny — 3;
- 5) stopień dopuszczający — 2;
- 6) stopień niedostateczny — 1.

Zgodnie ze Statutem Szkoły w przypadku co najmniej godzinnych sprawdzianów ocenianych w skali punktowej stosuje się następujące przeliczenia punktów na ocenę:

- 1) 0% — 44% niedostateczny;
- 2) 45% — 59% dopuszczający;
- 3) 60% — 74% dostateczny;
- 4) 75% — 89% dobry;
- 5) 90% — 99% bardzo dobry;
- 6) 100% — celujący.

Poszczególnym formom sprawdzania wiedzy i umiejętności przypisywane są wagi przedstawione poniżej:

Waga 3:

- dłuższe wypowiedzi pisemne, w tym wypracowania maturalne, rozprawki, eseje, interpretacje utworów literackich,
- testy wiadomości z epok literackich (synteza),
- testy czytania ze zrozumieniem.

Waga 2:

- kartkówki,
- projekty wykonywane indywidualnie,
- referaty,
- wypowiedzi ustne.

Waga 1:

- projekty wykonywane w grupie,
- zadania domowe.

3) Zasady wystawiania ocen śródrocznych i rocznych.

Ocena semestralna i roczna jest średnią ważoną. Wagi do poszczególnych sposobów sprawdzania wiedzy są podawane uczniom na początku każdego roku szkolnego.

Aby uzyskać ocenę dopuszczającą, średnia ważona powinna wynosić minimum 1,75. To same kryterium dotyczy ocen wyższych:

- >2,75 – dostateczny
- >3,75 – dobry
- >4,75 – bardzo dobry
- >5,75 – celujący

4) Zakres wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia z języka polskiego polega na rozpoznaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej i wynikających z realizowanego w danym oddziale programu nauczania.

Kryteria oceniania

Stopień niedostateczny – otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i nie posiada umiejętności koniecznych do dalszego kształcenia,
- nie wykonuje zadań podczas lekcji oraz w domu,
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu, np. nie prowadzi zeszytu przedmiotowego lub robi to niesystematycznie, nie przynosi zadanych materiałów itp.,
- nie zna pojęć kluczowych dla rozumienia omawianych problemów.

Stopień dopuszczający – otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową i programem nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- potrafi z pomocą nauczyciela rozwiązać proste zadania w typowej sytuacji,
- jego wypowiedzi mają charakter odtwórczy,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne zawierają liczne błędy językowe i stylistyczne, ale pozostają komunikatywne,
- zna autorów, tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej i programie nauczania,
- określa ramy chronologiczne epok,
- posługuje się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami,
- rozpoznaje najważniejsze środki stylistyczne,
- streszcza główne wątki utworów literackich,
- wykazuje się podstawowym rozumieniem omawianych tekstów,
- podejmuje próby interpretacji utworów na poziomie dosłownym.

Stopień dostateczny – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- czasami samodzielnie analizuje i rozwiązuje typowe zadania,
- zadania rozwiązuje nie zawsze starannie, popełnia błędy merytoryczne,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są na ogół poprawne językowo i stylistycznie, posługuje się on jednak ubogim słownictwem,
- dostrzega podstawowe konteksty interpretacyjne,
- zauważa stałe motywy i tematy literackie w omawianych utworach,
- rozumie tematykę i problematykę omówionych utworów,
- zna i rozumie podstawowe pojęcia historyczno- i teoretycznoliterackie, choć nie zawsze sprawnie się nimi posługuje,
- charakteryzuje wzorce osobowe i postawy bohaterów,
- charakteryzuje podstawowe prądy artystyczne, hasła programowe poszczególnych epok;

Stopień dobry – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania,
- posiadana wiedzę i umiejętności potrafi wykorzystać w sytuacjach typowych,
- formułuje wnioski, uogólnienia, argumenty, prezentując swój punkt widzenia, samodzielne sądy i opinie,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne językowo i stylistycznie,

- buduje pracę interpretacyjną według własnej koncepcji,
- sprawnie, ale nie zawsze precyzyjnie, posługuje się odpowiednią terminologią w teorii i praktyce,
- wskazuje związki literatury z filozofią, sztuką i historią,
- porównuje wzorce osobowe i kreacje bohaterów, odwołując się do utworów literackich,
- dokonuje samodzielnej analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego,
- ocenia bohaterów literackich, omawiane zjawiska, problemy itp.;

Stopień bardzo dobry – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania,
- zdobyte wiadomości i umiejętności potrafi wykorzystać również w sytuacjach problemowych,
- samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł dotyczące literatury i sztuki,
- wartościuje i uogólnia zdobytą wiedzę,
- posługuje się językiem poprawnym, bogatym i dostosowanym do sytuacji komunikacyjnej,
- wykazuje się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną,
- wyjaśnia funkcje motywów antycznych, symboli biblijnych oraz innych toposów w poznanych utworach literackich i innych tekstach kultury,
- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią dotyczącą literatury i innych tekstów kultury,
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego,
- dokonuje analizy porównawczej tekstów, dostrzega różnice i podobieństwa w konwencji utworów.

Stopień celujący – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem, np. olimpiadami, konkursami, debatami.
- prezentuje swoje poglądy, umiejętnie posługuje się wiedzą spoza programu szkolnego,
- umie formułować problemy i samodzielnie dokonywać analizy nowych zjawisk,
- stawia hipotezy badawcze, polemizuje, by obronić własne stanowisko, wykazuje się oryginalnością ujęcia tematu, umiejętnie wykorzystując sady badaczy literatury.